

ที่ นร 0601/1018

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

อาคารเอ็กซ์ ชั้น 22 เลขที่ 1193

ถนนพหลโยธิน เขตพญาไท

กรุงเทพฯ 10400

เลขที่	วันที่	เงิน (บาท)
26 ตุลาคม 2541	9-13-70	10.00
	พ.ศ. 2541	

เรื่อง หรือเกี่ยวกับอาชญากรรมในการฟ้องเรียกค่าสินไหมทดแทนอันเกิดจากอุบัติเหตุ

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดนครราชสีมา

อ้างถึง หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา คำนวณที่ตุล ที่ นร 0601/ป. 3084

ลงวันที่ 18 พฤษภาคม 2541

สิ่งที่ส่งมาด้วย บันทึก เรื่อง หรือเกี่ยวกับอาชญากรรมในการฟ้องเรียกค่าสินไหมทดแทน
อันเกิดจากอุบัติเหตุ

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาขอให้จังหวัดนครราชสีมา
จัดตั้งผู้แทนไปชี้แจงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเรื่องที่สำนักงานเทศบาลนครนครราชสีมาขอให้สำนักงาน
คณะกรรมการกฤษฎีกาให้ความเห็นในปัญหาเกี่ยวกับอาชญากรรมในการฟ้องเรียกค่าสินไหมทดแทน
อันเกิดจากอุบัติเหตุ คังความแจ้งอยู่แล้ว นั้น

บัดนี้ คณะกรรมการกฤษฎีกา(กรรมการร่างกฎหมาย คณะพิเศษ) ได้พิจารณาปัญหา
ดังกล่าวแล้ว เห็นว่า การที่เทศบาลเมืองนครราชสีมาส่งเรื่องไปที่พนักงานอัยการผ่านทางจังหวัด
นครราชสีมา เมื่อวันที่ 7 กันยายน 2537 นั้น ถือว่าเรียกค่าเสียหายอันเกิดแต่ผู้เกิดอุบัติเหตุตามกรณีที่เรา
มานี้ได้จากอาชญากรรมแล้ว

รายละเอียดของความเห็นปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย และในการพิจารณาเรื่องนี้
ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด(สำนักงานอัยการเขต 3) และผู้แทนสำนักงานเทศบาลนครนครราชสีมา
เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริง อนึ่ง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้แจ้งผลการพิจารณาไปยังสำนัก
เลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบระเบียบข้อแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายอัคราพร จุฬารัตน)

เรื่อง ทหารเรือเกี่ยวกับอายุความในการฟ้องเรียกค่าสินไหมทดแทนอันเกิดจากอุบัติเหตุ

สำนักงานเทศบาลนครนครราชสีมา ได้มีหนังสือ ที่ นม 52007/1533 ลงวันที่ 17 เมษายน 2541 ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาความว่า เทศบาลเมืองนครราชสีมา(ขณะนั้น) ได้กู้เงินตามโครงการเงินกู้เงินทุนส่งเสริมกิจการเทศบาลจากกระทรวงมหาดไทยเพื่อนำไปก่อสร้างเขื่อนเรียงหินธาแนวคูเมือง จำนวน 3 เขื่อน ต่อมา ปรากฏว่าได้มีการเบิกจ่ายเงินค่าก่อสร้างไปมากกว่าปริมาณงานที่ผู้รับจ้างได้ทำการก่อสร้างไปรวมเป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น 2,332,737.14 บาท เทศบาลฯ ได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนหาตัวผู้รับผิดชอบในทางแพ่ง ซึ่งคณะกรรมการสอบสวนฯ ได้สรุปผลการสอบสวนว่า การที่คณะกรรมการตรวจการจ้างไม่ได้ใช้สิทธิที่จะขอแก้ไขลดปริมาณงานและตกลงราคากันใหม่ในขณะนั้น เป็นเหตุให้เทศบาลฯ ต้องสูญเสียเงินจำนวนดังกล่าว ซึ่งคณะกรรมการตรวจการจ้าง รวม 5 คน ตามรายชื่อที่ระบุในรายงานน่าจะต้องร่วมรับผิดชอบ โดยได้เสนอสำนวนการสอบสวนต่อปลัดเทศบาลเมืองนครราชสีมา เมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม 2536 และปลัดเทศบาลฯ ได้ทำบันทึกต่อท้ายรายงานดังกล่าวเสนอต่อนายกเทศมนตรีเมืองนครราชสีมา เมื่อวันที่ 11 สิงหาคม 2536 ซึ่งนายกเทศมนตรีฯ ได้มีบันทึกความเห็นถึงปลัดเทศบาลฯ เมื่อวันที่ 19 สิงหาคม 2536 ว่า "ขอให้คณะกรรมการพิจารณาใหม่ ซึ่งผู้ที่ควรจะได้จัดทำหรือทะเลาะเลยในคณะกรรมการแต่ละชั้นค่อนข้างครบ-เปิดช่องและอื่น ๆ เพื่อมาพิจารณาอีกครั้ง"

ต่อมา คณะกรรมการสอบสวนฯ ได้ดำเนินการสอบสวนใหม่และได้เสนอรายงานการสอบสวนต่อปลัดเทศบาลฯ เมื่อวันที่ 6 กันยายน 2536 โดยยังคงระบุว่าเป็นความรับผิดชอบของคณะกรรมการตรวจการจ้างทั้ง 5 คน ตามที่ได้เคยรายงานไว้แล้ว ซึ่งปลัดเทศบาลฯ ได้เสนอรายงานการสอบสวนดังกล่าวต่อนายกเทศมนตรีฯ เมื่อวันที่ 22 กันยายน 2536 และนายกเทศมนตรีฯ ได้ลงนามรับทราบและให้ดำเนินการตามที่เสนอมาได้เมื่อวันที่ 22 กันยายน 2536 เทศบาลฯ ได้ส่งเรื่องให้จังหวัดนครราชสีมาเพื่อขอให้พนักงานอัยการเป็นทนายว่าต่างคดีแห่งเมื่อวันที่ 7 กันยายน 2537 แต่จังหวัดนครราชสีมาได้ส่งเรื่องให้พนักงานอัยการเมื่อวันที่ 20 กันยายน 2537 ต่อมาเมื่อวันที่ 15 กันยายน 2540

จึงว่าคนนครราชสีมาได้มีหนังสือถึงเทศมณฑลฯ แจ้งว่า พนักงานอัยการ โดยสำนักงานอัยการเขต 3 สำนักงานอัยการสูงสุด ได้มีคำวินิจฉัยว่าเรื่องดังกล่าวขาดอายุความแล้วตั้งแต่วันที่ 12 สิงหาคม 2537

เทศมณฑลฯ จึงขอหารือปัญหาข้อกฎหมายในประเด็นดังต่อไปนี้

- (1) ตามข้อเท็จจริงในเรื่องนี้อายุความละเมิดเริ่มนับวันใดและขาดอายุความวันใด
- (2) วันเวลาที่เทศมณฑลฯ ส่งเรื่องให้พนักงานอัยการ อายุความขาดหรือไม่
- (3) ข้อวินิจฉัยของอธิบดีอัยการเขต 3 ขอบด้วยกฎหมายและเหตุผลหรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา(กรรมการร่างกฎหมาย คณะพิเศษ) ได้พิจารณาข้อหารือดังกล่าว ประกอบกับได้ฟังคำชี้แจงจากผู้แทนสำนักงานเทศมณฑลนครราชสีมาและผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด (สำนักงานอัยการเขต 3) แล้ว เห็นว่า เรื่องนี้เป็นกรณีที่เกิดขึ้นก่อนวันที่พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 มีผลใช้บังคับ จึงต้องนำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ในเรื่องอายุความการใช้สิทธิเรียกร้องค่าเสียหายอันเกิดแต่บุกละเมิดตามมาตรา 448 วรรคหนึ่ง⁽¹⁾ มาใช้บังคับ กล่าวคือ ผู้ต้องเสียหายจะต้องฟ้องคดีภายในกำหนดอายุความหนึ่งปีนับแต่วันที่ผู้ต้องเสียหายรู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวผู้จะฟ้องใช้ค่าสินไหมทดแทน หรือสิบปีนับแต่วันทำละเมิด ในกรณีที่ผู้ต้องเสียหายเป็นนิติบุคคลต้องถือเอาวันที่ผู้แทนนิติบุคคลได้รู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวผู้จะฟ้องใช้ค่าสินไหมทดแทนเป็นวันเริ่มนับอายุความ⁽²⁾ ฉะนั้น ปัญหาตามกรณีที่หารือมาจึงมีประเด็นที่จะต้องพิจารณาว่า จะถือเอาวันใด ดังต่อไปนี้ เป็นวันที่นายกเทศมนตรีฯ รู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวผู้จะฟ้องใช้ค่าสินไหมทดแทน

- (1) วันที่ 11 สิงหาคม 2536 ซึ่งเป็นวันที่ปลัดเทศมณฑลฯ ได้เสนอรายงานการสอบสวนฉบับแรกต่อนายกเทศมนตรีฯ
- (2) วันที่ 19 สิงหาคม 2536 ซึ่งเป็นวันที่นายกเทศมนตรีฯ ได้ลงนามสั่งการในรายงานการสอบสวนฉบับแรก

⁽¹⁾ มาตรา 448 สิทธิเรียกร้องค่าเสียหายอันเกิดแต่บุกละเมิดนั้น ท่านว่าขาดอายุความเมื่อพ้นปีหนึ่งนับแต่วันที่ผู้ต้องเสียหายรู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวผู้จะฟ้องใช้ค่าสินไหมทดแทนหรือเมื่อพ้นสิบปีนับแต่วันทำละเมิด

⁽²⁾ เทียบคานบ้นคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2956/2538 (กองทัพบกเป็นนิติบุคคลมีผู้บัญชาการทหารบกเป็นผู้แทนและเป็นผู้แสดงเจตนาอันเป็นความประสงค์ของนิติบุคคล อายุความจะเริ่มนับตั้งแต่วันที่ผู้บัญชาการทหารบกหรือผู้ทำการแทนทราบเหตุและตัวผู้ต้องรับผิด)

(3) วันที่ 22 กันยายน 2536 ซึ่งเป็นวันที่นายกเทศมนตรีฯ ได้ลงนามรับทราบรายงานการสอบสวนฉบับหลัง

ในประเด็นดังกล่าวมีแนวคำวินิจฉัยของศาลฎีกา 2 แนว ดังนี้

(1) แนวที่หนึ่ง ถือว่าผู้แทนนิติบุคคลรู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวผู้จะฟ้องใช้ค่าสินไหมทดแทนในวันที่ผู้แทนนิติบุคคลได้ทราบรายงานการสอบสวนที่ระบุตัวผู้จะฟ้องรับผิดชอบ ในกรณีที่ผู้แทนนิติบุคคลได้รับรายงานการสอบสวนที่ระบุตัวผู้จะฟ้องรับผิดชอบแล้ว แต่ได้ตั้งการอย่างอื่นต่อไป เช่น ตั้งให้สอบสวนเพิ่มเติมในประเด็นเรื่องจำนวนเงินที่ผู้ฟ้องจะฟ้องรับผิดชอบ หรือยังมีบุคคลอื่นที่จะฟ้องร่วมรับผิดชอบหรือไม่ ศาลฎีกาจะถือว่าผู้แทนนิติบุคคลนั้น ได้รู้ตัวผู้จะฟ้องใช้ค่าสินไหมทดแทนแล้ว ในวันที่ได้ลงนามทราบรายงานการสอบสวนดังกล่าว^{๑)}

(2) แนวที่สอง ถือว่าผู้แทนนิติบุคคลรู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวผู้จะฟ้องใช้ค่าสินไหมทดแทนในวันที่ผู้แทนนิติบุคคลได้รับรายงานการสอบสวนที่ระบุตัวผู้จะฟ้องรับผิดชอบไว้แล้ว แม้จะยังไม่ได้พิจารณาเรื่องราวตามรายงานดังกล่าวในวันที่ได้รับรายงานก็ตาม^{๒)}

ตามนัยแนวคำวินิจฉัยของศาลฎีกาดังกล่าวประกอบข้อเท็จจริงที่หาหรือมานี้ จึงมีกรณีที่จะพิจารณาได้ดังนี้ คือ หากถือตามแนวที่หนึ่ง อายุความจะเริ่มนับตั้งแต่วันที่ 19 สิงหาคม 2536

^{๑)} เทียบคานนัยคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1040/2534 และคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1141/2537 (การที่อธิบดีได้รับรายงานการสอบสวนหาตัวผู้รับผิดชอบในทางแห่งที่ระบุตัวผู้จะฟ้องใช้ค่าสินไหมทดแทนแล้ว ได้มีคำสั่งให้คณะกรรมการสอบสวนทำการสอบสวนเพิ่มเติมเกี่ยวกับจำนวนเงินที่จำเลยฟ้องรับผิดชอบ หรือสอบสวนเพิ่มเติมว่ามีบุคคลอื่นจะฟ้องร่วมรับผิดชอบหรือไม่ แม้ต่อมาจะมีการสอบสวนเพิ่มเติมแต่ผลการสอบสวนก็หาได้เปลี่ยนแปลงตัวผู้รับผิดชอบแต่อย่างใดไม่ หากทำให้อายุความในมูลละเมิดหนึ่งปีที่ถูกกฎหมายกำหนดไว้ในการเรียกร้องค่าเสียหายขยายความไม่ เพราะมีฉะนั้นแล้วอายุความดังกล่าวก็จะขยายออกไปได้เรื่อย ๆ แล้วแต่ความล่าช้าในการดำเนินการของโจทก์)

^{๒)} เทียบคานนัยคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 436/2537 (คณะกรรมการสอบสวนได้ทำการสอบสวนและสรุปผลการสอบสวนเสนออธิบดีเมื่อปลายเดือนเมษายน 2528 ถือว่าผู้ฟ้องเสียหายรู้ตัวผู้จะฟ้องใช้ค่าสินไหมทดแทนตั้งแต่ปลายเดือนเมษายน 2528 แม้อธิบดีจะยังไม่ได้พิจารณาเรื่องราวตามจำนวนการสอบสวนในวันดังกล่าว การที่อธิบดีลงนามในรายงานการสอบสวนและมีคำสั่งเมื่อวันที่ 27 พฤษภาคม 2528 ห้ามมิผลทำให้การรู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวผู้จะฟ้องใช้ค่าสินไหมทดแทนเปลี่ยนแปลงไปไม่)

ซึ่งเป็นวันที่นายกเทศมนตรีฯ ได้ลงนามสั่งการในรายงานการสอบสวนฉบับแรก หรือหากถือตามแนวที่สอง
อายุความจะเริ่มนับตั้งแต่วันที่ 11 สิงหาคม 2536 ซึ่งเป็นวันที่ปลัดเทศบาลฯ ได้เสนอรายงานการสอบสวน
ฉบับแรกต่อนายกเทศมนตรีฯ กรณีที่หาหรือจึงไม่มีแนวทางที่จะพิจารณาสนับสนุนให้ถือเอาวันที่ 22
กันยายน 2536 เป็นวันเริ่มนับอายุความ

ฉะนั้น กล่าวโดยสรุป คณะกรรมการกฤษฎีกา(กรรมการร่างกฎหมาย คณะพิเศษ)
เห็นว่า การที่เทศบาลฯ ส่งเรื่องไปให้พนักงานอัยการผ่านทางจังหวัดนครราชสีมา เมื่อวันที่ 7 กันยายน 2537
นั้น สหรีอเรียกร่องคำพิเคราะห์อันเกิดแต่เหตุละเมิดตามกรณีที่หาหรือมานี้ ได้ขาดอายุความแล้ว

(นายอภัยพร จุฬารัตน)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ตุลาคม 2541